

Viešos konsultacijos

dėl Paraiškų gauti licenciją vertinimo vadovo ir Finansinių technologijų kredito įstaigų paraiškų gauti licenciją vertinimo vadovo

DUK

1 Kas yra bankas? Ir kodėl bankams reikalingos licencijos?

Bankas (arba kredito įstaiga – pastarasis terminas vartojamas Kapitalo reikalavimų reglamente) yra įmonė, kuri verčiasi indėlių ar kitų gražintinų lėšų priėmimu iš visuomenės ir paskolų teikimu savo sąskaita. Ši veikla reglamentuojama siekiant apsaugoti visuomenę ir didinti jos pasitikėjimą finansų sistema. Licencijuojant bankus į rinką neleidžiama patekti įmonėms, kurios galėtų kelti grėsmę finansų sistemos stabilumui, ir užtikrinama, kad į rinką atėjusios įmonės atitiktų minimalius saugumo standartus, t. y. būtų laikomos pakankamai stipriomis. Be to, išduodant licencijas užtikrinama, kad įmonės atitiktų visus taikomus nacionalinės ir Europos teisės aktų reikalavimus.

Europos Centrinis Bankas (ECB) yra vienintelė institucija, turinti įgaliojimus išduoti bankų veiklos licenciją euro zonoje. Visi bankų veikla siekiantys užsiimti subjektai, nepriklausomai nuo to, ar jie bus svarbios (tiesiogiai prižiūrimos ECB), ar mažiau svarbios įstaigos (tiesiogiai prižiūrimos nacionalinių kompetentingų institucijų (NKI)), privalo turėti ECB išduotą licenciją. ECB išduoda licencijas glaudžiai bendradarbiaudamas su NKI. Paraiškos pirmiausia teikiamos tos šalies, kurioje veiks subjektas, NKI, o vėliau visas paraiškas įvertina ECB.

2 Kiek bankų licencijų išdavėte nuo ECB Bankų priežiūros veiklos pradžios?

Iki 2016 m. gruodžio 31 d. ECB pateiktos 68 paraiškos gauti licenciją. Per tą patį laikotarpį ECB išdavė licencijas 37 kredito įstaigoms.

Nė viena paraiška gauti licenciją nebuvo atmesta, tačiau kai kurios paraiškos buvo atsiimtoms dar prieš tai, kai NKI rekomendavo ECB priimti neigiamą sprendimą dėl licencijos išdavimo. Dalis paraiškų buvo atsiimtoms pasikeitus pareiškėjų planams, o kitos pateiktos paraiškos tebevertinamos.

Vis daugiau iš gaunamų paraiškų buvo finansinių technologijų kredito įstaigų pateiktos paraiškos gauti licenciją. Nuo 2016 m. liepos mėn. baigtos šešių tokių įstaigų licencijų išdavimo procedūros. Kelių su finansinėmis technologijomis susijusių

įstaigų paraiškas nagrinėjo NKL, tačiau licencijos nebuvo išduotos, nes buvo nuspręsta, kad pareiškėjai nėra kredito įstaigos.

3 Kodėl skelbiate šiuos vadovus?

Skelbdamas šiuos vadovus ECB vykdo savo įsipareigojimą užtikrinti vidaus procesų ir vertinimo kriterijų skaidrumą.

Remdamiesi per pirmus trejus metus sukauptu patirtimi vykdant bankų priežiūrą Europoje, pastaruosius mėnesius ECB ir NKL glaudžiai bendradarbiavo rengdami bendrą praktiką ir politiką. Šis bendradarbiavimas padės užtikrinti, kad visos paraiškos gauti licenciją nuo pačio pirmo kontakto su pareiškėju būtų tvarkomos vienodai visoje euro zonoje.

Pirmajame vadove aptariamos visos paraiškos ir apžvelgiami paraiškų vertinimo kriterijai, taikomos procedūros ir rezultatų tipai. Antrajame vadove pateikiamos pagal „fintech“ modelį norinčių veikti kredito įstaigų paraiškų gauti licenciją priežiūrinio vertinimo gairės. Nei vienas iš šių vadovų nėra teisiškai įpareigojantis.

4 Ką bankai turi įrodyti, kad gautų licenciją?

Bankų veikla siekiantys užsiimti subjektai privalo įrodyti, kad jie atitinka ES ir nacionalinės teisės aktų reikalavimus (išdėstytus Kapitalo reikalavimų direktyvos (KRD IV) 8–14 straipsniuose). Licencijavimo reikalavimai taikomi įvairioms sritims, pavyzdžiui, privalomo kapitalo dydžiui, akcininkų ir valdymo organų narių tinkamumui, subjekto veiklos tinkamumui (vertinamam pagal jo verslo planą, valdymo struktūrą, vidaus kontrolės sistemas, rizikos valdymą ir t. t.).

Paraiškos gauti licenciją bus vertinamos remiantis nustatytais reikalavimais ir bendra kredito įstaigų priežiūros prudence sistema. Taikant šią sistemą bus vertinama, ar, pavyzdžiui, pagrindinė bankų veikla, t. y. indėlių priėmimas ir paskolų išdavimas, yra įtraukta į pareiškėjo planuojamą veiklą ir verslo modelį ir ar tikrai bendra kredito įstaigų prudence sistema yra teisingiausias ir tinkamiausias pagrindas jo planuojamai veiklai.

Europos bankininkystės institucija (EBI) paskelbė techninių reguliavimo standartų projektą, kuriame išsamiai nurodė, kokią informaciją turi pateikti pareiškėjai. Kiekviena paraiška gauti licenciją vertinama atskirai. Vadovaujantis proporcingumo principu, atsižvelgiama į numatomą subjekto sisteminę svarbą ir prognozuojamą rizikos profilį.

5 Ar šių vadovų paskelbimas reiškia, kad jau veikiantys bankai turi iš naujo gauti licenciją?

Ne. Paraiškų gauti licenciją vertinimo vadove ir Finansinių technologijų kredito įstaigų paraiškų gauti licenciją vertinimo vadove pateiktos gairės skirtos tik paraiškoms, teikiamoms norint gauti naują arba išplėsti esamą leidimą. Taigi, jau išduoti leidimai nebus vertinami iš naujo. Priežiūros institucijos nuolat stebi, ar leidimus gavę bankai laikosi vadovuose išsamiai aprašytų reikalavimų.

6 Ar visoms valstybėms narėms taikomi vienodi reikalavimai?

Išduodamas banko licenciją, ECB turi taikyti visą atitinkamą Sąjungos teisę, įskaitant KRD nuostatas įgyvendinančius nacionalinės teisės aktus, kuriuose nustatyti licencijavimo reikalavimai.

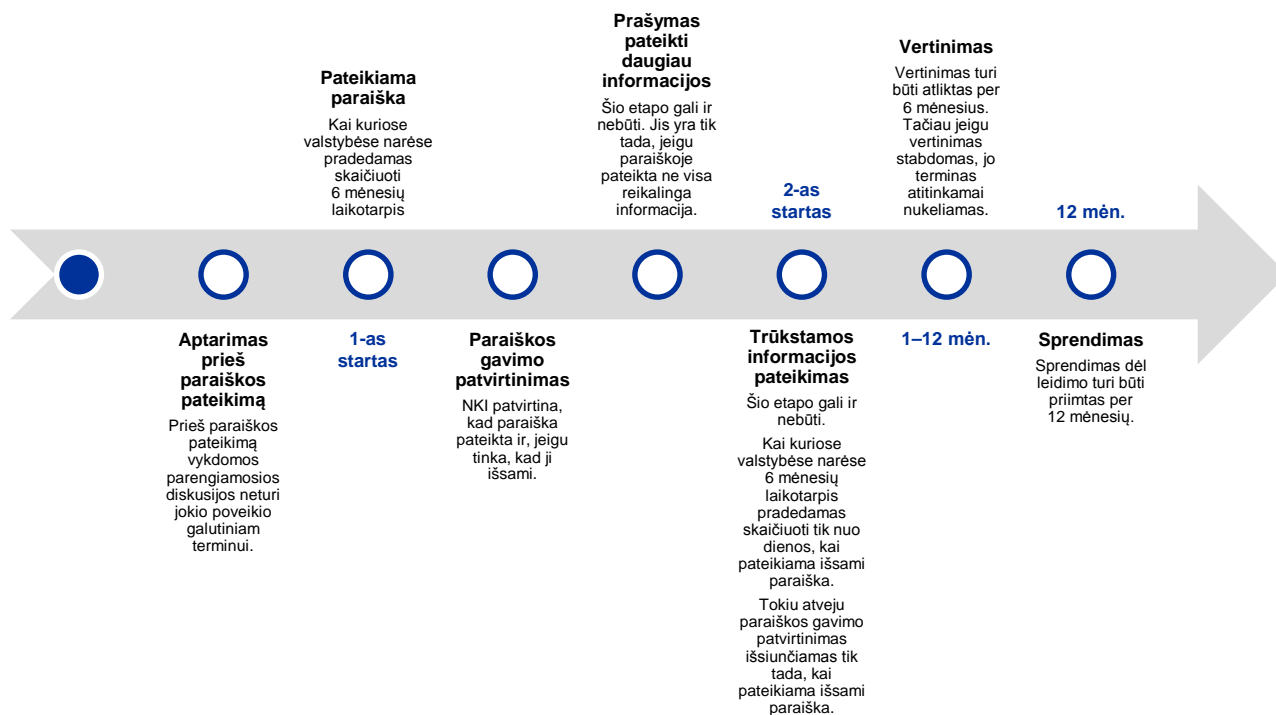
Skirtumų tarp euro zonos šalių yra, pavyzdžiui, skiriasi sprendimų priėmimo terminai arba tai, kaip nustatomas leidžiamos vykdyti bankų veiklos mastas. ECB šiuos skirtumus stengiasi kiek įmanoma sumažinti, tačiau ir toliau taikys atitinkamus nacionalinės teisės aktus.

7 Kaip vyksta vertinimo procesas? Kiek jis užtrunka?

Tai, per kiek laiko įvertinama paraiška gauti licenciją, lemia keletas veiksnių, pavyzdžiui, paraiškos išsamumas, pareiškėjo nurodytos informacijos kokybė, planuojamos veiklos sudėtingumas ir rizikos profilis. Priežiūros institucijos vertinimą atlieka vadovaudamosi proporcingumo principu.

Pažymėtina ir tai, kad KRD IV į nacionalinę teisę buvo perkelta nevienodai, todėl tarp euro zonos šalių atsirado skirtumų, ypač skirtingai vertinama, kada prasideda paraiškos tvarkymo procesas. Be to, kai kurių valstybių narių nacionaliniuose teisės aktuose nustatytas trumpesnis sprendimo priėmimo laikotarpis.

Visais atvejais pirmoji paraiškos teikimo instancija yra šalies, kurioje įstaiga bus įsteigta, nacionalinė kompetentinga institucija. O ECB yra vienintelė institucija, turinti įgaliojimus išduoti bankų veiklos licencijas euro zonoje, todėl jis priima galutinį sprendimą.

8 Ar bankams, kurie dėl *Brexit* persikelia į euro zoną, numatyta speciali procedūra?

Į euro zoną persikeliantys bankai turės įrodyti, kad jie tenkina atitinkamų ES ir nacionalinės teisės aktų nuostatas ir atitinka visus priežiūros standartus. Daugeliu atvejų po persikėlimo reikės priimti sprendimus dėl naujos licencijos išdavimo ir (arba) kitokio tipo priežiūrinius sprendimus. Persikeliantys bankai turi, be kita ko, vykdyti realią veiklą, turėti pakankamai darbuotojų, būti nepriklausomi vykdydami veiklą ir tinkamai valdyti vietos riziką.

Kiekviena paraiška bus tvarkoma laikantis esamos leidimų išdavimo tvarkos. Dėl *Brexit* persikeliantiems bankams nenumatyta jokių atskirų procedūrų.

Daugiau informacijos su *Brexit* susijusiais klausimais rasite atitinkamuose [bankų priežiūrai skirtos ECB interneto svetainės](#) puslapiuose.

Kodėl „fintech“ bankams parengtas atskiras vadovas?

Gauname vis daugiau „fintech“ bankų paraiškų ir kyla vis daugiau su tuo susijusių klausimų. Todėl su NKL ekspertais nutarėme parengti bendrą licencijų išdavimo tokiems bankams tvarką. „Fintech“ bankams skirtame vadove aptariami priežiūrinio vertinimo klausimai, kurie yra itin aktualūs pagal „fintech“ verslo modelį dirbantiems bankams dėl jų specifikos, tačiau jie gali būti lygiai tiek pat aktualūs ir pagal tradicinį verslo modelį veikiantiems bankams. Kaip šiems bankams būdingos specifikos pavyzdį galima paminėti jų valdymo organų narių su technologija susijusių įgūdžių ir žinių svarbą. Atsižvelgiant į ją, vienu iš vykdomosios valdybos narių galėtų būti skiriamas vyriausiasis informacinių technologijų pareigūnas.

Šiuo „fintech“ bankams skirtu vadovu siekiama diegti nuoseklesnę naujai steigiamų „fintech“ bankų paraiškų gauti veiklos licenciją ir jau veikiančių kredito įstaigų (tiek svarbių, tiek mažiau svarbių) paraiškų leisti steigti specializuotą patronuojamąją įmonę, veikiančią pagal „fintech“ verslo modelį, vertinimo praktiką. Tai padės ECB ir NKL užtikrinti, kad paraiškos būtų vertinamos nuosekliai, o „fintech“ bankams būdinga rizika būtų nagrinėjama tinkamai ir proporcingai. Bendra ECB politika, kuria vadovaujamosi suteikiant leidimą bet kuriam euro zonos bankui, taikoma ir „fintech“ bankų paraiškoms gauti licenciją.